

รายงานสถานการณ์โรคเรื้อนของเขตสุขภาพที่ 9 ปี พ.ศ. 2560

ที่มา : ฐานข้อมูล UCHA

ผลการดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนของเขตสุขภาพที่ 9 พบว่า อัตราความชุก อัตราการค้นพบผู้ป่วยโรคเรื้อน รายใหม่มีแนวโน้มลดลง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์โรคเรื้อนของประเทศไทยที่มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน

ผู้ป่วยโรคเรื้อนในทะเบียนรักษา ของเขตบริการสุขภาพที่ 9 ณ วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อน 57 ราย คิดเป็นอัตราความชุกโรคเรื้อน (Prevalence rate : PR) 0.08 รายต่อประชากร 10,000 คน (ข้อมูลประชากรกลางปี 2560 จากสำนักทะเบียนราษฎร์ผ่านสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 6,767,667 คน) โดยจำแนกกลุ่มการรักษาได้ดังนี้

- กลุ่มการรักษา**
- 1.ประเภทเชื้อมาก (MB) จำนวน 57 คน (100 %)
 - 2.ประเภทเชื่อน้อย (PB) จำนวน 0 คน (0 %)

ใน ปี 2560 พบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ จำนวน 41 ราย คิดเป็นอัตราการค้นพบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ 0.6 รายต่อแสนประชากร ในผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่นี้เป็นผู้ป่วยชนิดเชื้อมาก จำนวน 33 ราย (ร้อยละ 80.49) ชนิดเชื่อน้อยจำนวน 8 ราย(ร้อยละ 19.51)และผู้ป่วยรายใหม่มีความพิการระดับ 2 จำนวน 8 ราย(ร้อยละ 19.51)

จังหวัดที่มีอัตราผู้ป่วยใหม่พิการระดับ 2 สูงสุด คือ จังหวัดชัยภูมิจำนวน 3 ราย (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 2 ราย (ร้อยละ22.22)และจังหวัดสุรินทร์จำนวน 2 ราย (ร้อยละ22.22) แสดงให้เห็นว่ายังมีผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ได้รับการรักษาล่าช้า (Backlog) และยังพบผู้ป่วยเด็กที่มีอายุ <15 ปีจำนวน 1 รายที่ จังหวัดสุรินทร์ เป็นกลุ่มเชื้อมากชนิด LL แสดงให้เห็นว่า มีการระบาดของโรคอยู่

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อนในทะเบียนรักษาและผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ของเขตบริการสุขภาพที่9 จำแนกรายจังหวัด ชนิดการรักษา ตัวชี้วัดที่เป็นเด็ก ความพิการระดับ 2 และ P/D Ratio ปี พ.ศ. 2560

จังหวัด	ผู้ป่วยในทะเบียนรักษา				ผู้ป่วยรายใหม่						P/D Ratio
	MB (คน)	PB (คน)	รวม (คน)	PR/ ปชก. 10,000 คน	MB (คน)	PB (คน)	รวม (คน)	DR/ ปชก. 100,000 คน	เด็ก (ร้อยละ)	ความพิการ ระดับ 2 (ร้อยละ)	
นครราชสีมา	20	0	20	0.08	13	4	17	0.64	0	1(5.88)	1.18
ชัยภูมิ	12	0	12	0.11	5	1	6	0.52	0	3 (50)	2
บุรีรัมย์	11	0	11	0.07	8	1	9	0.56	0	2 (22.22)	1.22
สุรินทร์	14	0	14	0.1	7	2	9	0.64	1 (11.11)	2(22.22)	1.55
รวม	57	0	57	0.08	33	8	41	0.6	1(2.44)	8 (19.51)	1.39

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ จำแนกตามตัวชี้วัดทางระบาดวิทยาโรคเรื้อนและอัตราการค้นพบผู้ป่วยรายใหม่แยกรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2555–2560

จังหวัด	ปี พ.ศ.					
	2555	2556	2557	2558	2559	2560
นครราชสีมา						
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อมาก	15	6	7	4	2	13
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อน้อย	9	2	0	0	2	4
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่เป็นเด็ก	0	0	0	0	0	0
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่พิการเกรด 2	3	1	2	0	0	1
(ร้อยละ)	(12.50)	(12.5)	(28.58)	(0)		(5.88)
- อัตราการค้นพบผู้ป่วยใหม่ (ต่อแสนประชากร)	0.93	0.29	0.26	0.15	0.15	0.64
ชัยภูมิ						
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อมาก	4	4	5	6	3	5
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อน้อย	2	1	1	2	0	1
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่เป็นเด็ก	1	0	0	1	0	0
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่พิการเกรด 2	1	0	1	2	1	3
(ร้อยละ)	(16.67)	(0)	(16.67)	(25)	(33.33)	(50)
- อัตราการค้นพบผู้ป่วยใหม่ (ต่อแสนประชากร)	0.53	0.43	0.52	0.70	0.26	0.52
บุรีรัมย์						
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อมาก	5	6	10	5	2	8
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อน้อย	4	7	9	4	3	1
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่เป็นเด็ก	2	1	0	0	0	0
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่พิการเกรด 2	1	0	0	1	2	2
(ร้อยละ)	(11.11)	(0)	(0)	(11.11)	(40)	(22.22)
- อัตราการค้นพบผู้ป่วยใหม่ (ต่อแสนประชากร)	0.57	0.8	1.18	0.57	0.32	0.56
สุรินทร์						
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อมาก	16	5	12	5	8	7
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อน้อย	5	3	4	1	3	2
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่เป็นเด็ก	0	0	0	0	0	1
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่พิการเกรด 2	7	0	4	1	3	2
(ร้อยละ)	(33.33)	(0)	(25)	(16.67)	(27.27)	(22.22)
- อัตราการค้นพบผู้ป่วยใหม่ (ต่อแสนประชากร)	1.62	0.56	1.12	0.43	0.79	0.64

จังหวัด						
	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ภาพรวมของเขตสุขภาพที่ 9 (นครชัยบุรินทร์)						
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื้อมาก	40	21	34	20	15	33
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนชนิดเชื่อน้อย	20	13	14	7	8	8
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่เป็นเด็ก	3	1	0	1	0	1
- ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่พิการเกรด 2 (ร้อยละ)	12	1	7	4	6	8
(ร้อยละ)	(20.00)	(2.94)	(15.55)	(14.81)	(26.09)	(19.51)
- อัตราการค้นพบผู้ป่วยใหม่ (ต่อแสนประชากร)	0.91	0.49	0.70	0.40	0.34	0.6

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับพื้นที่ที่มีข้อบ่งชี้ทางระบาดวิทยา มีผู้ป่วยใหม่ที่เป็นเด็ก ควรดำเนินการสำรวจหมู่บ้านด้วยวิธีRapid village Survey : RVS เป็นระยะเวลา 5 ปีๆละ1 ครั้งติดต่อกัน นับจากวันที่ผู้ป่วยขึ้นทะเบียนรักษา

2. ในกรณีที่พบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ควรตรวจผู้สัมผัสโรคร่วมบ้านเป็นเวลา 10 ปีติดต่อกันและตรวจ neighboring contact ในรัศมี 20 เมตรและsocial contact จำนวน 1ครั้งนับจากวันที่ผู้ป่วยขึ้นทะเบียนรักษาและจะต้องดำเนินการสอบสวนโรคผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ทุกราย

3. ในการดำเนินกิจกรรมงานควบคุมโรคเรื้อนให้บรรลุตัวชี้วัดจะต้องประกอบไปด้วยหลายๆ กิจกรรม เช่น การค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่แบบตั้งรับในทุกพื้นที่ (Passive Case Finding) และการค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่เชิงรุก (Active Case Finding) ในพื้นที่ที่มีข้อบ่งชี้ทางระบาดวิทยาของโรคเรื้อน

นางสุนทรา ไพฑูรย์: รายงาน

15 พฤษภาคม 2561